

baptist.dk

2

2020

NEJ!!!

Indhold - NEJ!!!

4 En definition på civil ulydighed

– ifølge Jürgen Habermas

5 Baptister og civil ulydighed

– baptisttradition og -historie

8 Dansk baptisme og tysk nazisme

– et historisk projekt

11 Døbernes kamp for tros- og samvittighedsfrihed

– på reformationstiden

14 Atomkraft? Nej tak

– en græsrodsbevægelse

16 En ny modstandsbevægelse

– kampen for afskaffelse af våben i USA

18 Erfaringer fra Hong Kong

– om civil ulydighed og kristen frihed

20 Grænsen går ved ens egen samvittighed

– portræt af Per Ramsdal

23 På forhånd elsket

– tro og omvendelse iflg. nogle gamle baptister

26 Den første regionale baptistmenighed

– Syddjylland og Aarhus har slået sig sammen

28 At være i Guds nærvær

– Ida Grarups oplevelse af kald

29 Sommerstævnet er aflyst

– som så meget andet

29 Navne

30 Ung præst med erfaring

– portræt af Christian Bylund

32 Inkludere, inspirere, involvere

– portræt af en søsterkirke – Vineyard

34 Børneprojektet i Burundi

– menighedsbaseret diakoni blandt verdens mest udsatte børn

36 Vi plejer ...

– klumme

Forsiden:
[📷] Linea Elleby Jørgensen

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 2, 2020 – 167. årgang

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 3: 17. juli. Deadline 18. maj
Nr. 4: 2. oktober. Deadline 3. august
Nr. 5: 4. december. Deadline 5. oktober

baptist.dk kan læses på www.baptist.dk.
Følg også bladet på Facebook.

Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Vibeke Dalsgaard, tlf. 2262 8839, sortebaervej5@gmail.com
Jamie Cunningham,
tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lone@baptistkirken.dk
Renathe Zimmermann,
tlf. 6165 2656, ivrezimmermann@gmail.com
Gitte Elleby, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD: Ole Engel

Civil ulydighed

Hvornår er der tale om civil ulydig? Og hvad adskiller det fra almindeligt lovbrud, som man må tage afstand fra?

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Linea Elleby Jørgensen

Mens vi gør dette nummer af *baptist.dk* færdigt, trues vi af Coronavirus. Covid-19 er samfundets fjende nummer ét lige nu og bekæmpes med alle midler over hele verden. Grænser lukkes. Man må ikke forsamles mere end 10 personer. Man må gerne gå ture, men med to meter imellem hinanden. Imens frygter myndighederne og især læger og sygeplejersker, at sundhedsvæsenet spændes til bristepunktet som i Italien.

Nogle vil stadig mødes i større grupper. Og andre nægter at gå i karantæne, selvom de er smittede. Måske de vil mene, at de er civilt ulydige. De nægter at følge myndighedernes råd og regler. Men det er ikke civil ulydighed. Det er egoisme. De føler sig vel usårlige og har ikke tanke for samfundets svage. Som Dronning Margrethe sagde: »Det er tankeløst og hensynsløst«.

To forbilleder

Civil ulydighed vinder respekt, når det netop beskytter den svage – den, der ikke har en stemme, og hvis menneskerettigheder krænkes.

To ikoniske baptistpræster nævnes i dette nummer: Martin Luther King Jr., som talte på vegne af de sorte i USA og døde. Og den nulevende kineser, Chu Yui-ming, der er gået foran i den pacifistiske oprørsbevægelse i Hongkong.

Anabaptisterne i 1500-tallet var civilt ulydige – og det samme var de første baptister i Danmark i 1830'erne, fordi de ikke ville lade deres børn døbe.

Hvad ville Jesus gøre?

Vi bør have mere mod til at stå op for de svage i vores samfund – dem uden en stemme. Den rigtige civile ulydighed koster noget. Det kan i yderste konsekvens koste livet. Mangler vi fantasi?

Vi bør lidt oftere spørge: »Hvad ville Jesus gøre?« – og så gøre det. Uanset konsekvenserne.

Grafisk design: pedersen & pedersen
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 2.900

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed.
Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 90519 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

En definition på civil ulydighed

Hvornår er der tale om almindeligt lovbrud? Og hvornår er det civil ulydighed?

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Flickr

Den tyske filosof og sociolog Jürgen Habermas definerer civil ulydighed sådan:

›Civil ulydighed er en moralsk begrundet protest, som ikke kun udgår fra en privat overbevisning og egeninteresse. Det er en offentlig handling, der som regel er offentliggjort, så politiet kan forudse hændelsesforløbet. Den omfatter et forsættligt lovbrud mod enkelte retsregler, uden at den sætter spørgsmålstegn ved den generelle retsorden. Den indebærer desuden beredvillighed til at stå til regnskab for de retslige følger af lovbruddet. Lovbruddet har desuden symbolsk karakter – hvilket betyder, at man udelukkende benytter ikkevoldelige udtryksmidler.¹

Rosa Parks.

Sådan (gen)kender man civil ulydighed

Habermas' definition på civil ulydighed kan koncentreres til:

- Protesten skal være rettet mod noget, som i bred forstand bliver betragtet som uretfærdigt (uetisk eller umoralsk)
- Aktionen bør være varslet offentligt på forhånd
- Protesten må ikke true den demokratiske orden
- Man skal stå til ansvar for sine handlinger
- Man må ikke benytte vold

Spontan ulydighed

Ikke alt kan varsles på forhånd. Noget opstår spontant, idet krænkelsen finder sted. Sådan skete det for den sorte amerikaner, Rosa Parks, der blev arresteret i 1955 i den race-

adskilte sydstat Alabama, fordi hun nægtede at afgive sin siddeplads i en bus til en hvid mand, som loven ellers foreskrev.

Planlagt ulydighed

Et eksempel på civil ulydighed i nyere dansk baptisthistorie er fra 2005, hvor en række unge familier med nyfødte børn nægtede at lade deres børn registrere i Folkekirkens kirkebog. Det var ikke fordi, de havde noget imod Folkekirken, men de gjorde det ikke mindst i solidaritet med ikke-kristne nybagte forældre. Budskabet var, at civil registrering af alle nyfødte, uanset religion, burde ligge hos Folkeregisteret. Konsekvensen blev en postboks, som man kunne aflevere fødselsregistreringen i, hvis man ikke ville møde op i Folkekirken.

¹ Jürgen Habermas: Civil ulydighed – den demokratiske rättsstatens grundbult, 1986, Nordisk Juridisk Tidsskrift

Baptister og civil ulydighed

Dansk baptisttradition og -historie tager sin begyndelse i 1830'erne, hvor vores forfædre reagerede med civil ulydighed for at fastholde tro og overbevisning. Jeg voksede op i et miljø præget af de holdninger, og derfor opfatter jeg civil ulydighed som en væsentlig del af mit baptistiske DNA.

[E] Ebbe Holm
[C] History in HD - Unsplash

Medlemmerne af de første baptistmenigheder i Danmark og i Europa reagerede overfor myndighedernes behandling af religiøse minoriteter. Det bevirkede, at vores samfund fik regler om religionsfrihed og andre menneskerettigheder.

→ Ingen dansk teologi om protest

Som ung studerende midt i 1960'erne var jeg både tilskuer og aktiv deltager i ungdomsoprør og -protester. Jeg efterspurgte en formuleret teologi i opgøret med og protesterne imod myndigheder og autoriteter. Dengang havde vi som danske baptister en udbredt tradition for pacifistisk tankegang, men ingen tradition for voldsomme eller markerede manifestationer i forhold til statslige myndigheder. Vi havde heller ingen formuleret teologi herom.

Baptistsamfundets ledelse så ikke et behov for at formulere eller organisere os som frikirke i et opgør med det danske samfund eller dets myndigheder. Det var ikke en del af hverken vores daværende præsteeuddannelse eller menighedernes dagligdag.

Aktiv civil ulydighed

Men der fandtes en voksende baptistisk teologi i de amerikanske sydstater og i landene i Sydamerika, der ofte indeholdt endog dramatiske opgør med landenes ledelser.

Opgør og civil ulydighed blev udviklet og iværksat af almindelige mennesker som den sorte baptistkvind Rosa Parks¹ fra Montgomery i Sydstaterne – og ikke af teologer. Almindelige mennesker oplevede brud på centrale menneskerettigheder eller uretfærdig undertrykkelse af farvede eller religiøse mindretal. Derfor udfordrede man de nationale myndigheder gennem små og store demonstrationer og andre ikke-voldelige aktioner.

I sådanne ophedede forløb blev også vores teologer engageret. Jeg selv oplevede Martin Luther King Jr. som den baptistiske teolog, der både formulerede en teologi om civil ulydighed og deltog aktivt i civil ulydighed mod borgmestre og kommuner, amter og staters regeringer.

»Jeg efterspurgte en formuleret teologi i opgøret med og protesterne imod myndigheder og autoriteter.«

Martin Luther King

Dr. Martin Luther King Jr. var født og opvokset i et baptistisk miljø med søndagsskole- og kirkegang, bibellæsning og traditionel næstekærlighed som leveregel – eller sagt på en anden måde: Med omsorg for de svage i samfundet og hjælp og støtte til dem, som undertrykkes eller er svage.

Han var selv inspireret af Gandhi og udlevede sin overbevisning ved at deltage i civil ulydighed. Han forsvarede og forklarede aktiviteterne med en personlig, baptistisk tro og et overbevisende engagement, som ikke havde sit afsæt i en partipolitisk attitude eller formulering. Martin Luther King Jr.

var vokset op med en holdning, som medførte et personligt engagement i og modstand mod de love, regler og traditioner for raceadskillelse, som blev dyrket eller vedligeholdt i de amerikanske sydstater.

Teologi om undertryktes rettigheder

Ud fra min pacifistiske overbevisning var jeg som ung engageret i mit eget samfunds og alle staters retfærdige overholdelse af alle minorite-

ters menneskerettigheder. Gennem de farvedes og andre minoriteters kamp fik jeg en teologisk begrundelse for det. Kredsen omkring Martin Luther King Jr. formulerede en begrundelse for kristne menneskers brug af civil ulydighed og skabte dermed en accept. Civil ulydighed er berettigede og lovlige aktioner mod offentlige myndigheders undertrykkelse af skabte menneskerettigheder. Det gav os en teologi og en stemme, som forkæmpere for de undertryktes rettigheder og bekæmpere af myndigheders standpunkter med civil ulydighed.

Mit arbejde i ledelsen af de europæiske baptister og i samarbejdet mellem de forskellige europæiske kirker i KEK² har givet mig indblik i

»Ikke-vold er at undgå ikke bare ydre fysisk vold, men også indre vold mod sjælen.

Du nægter ikke blot at skyde en mand, men du nægter også at hade ham.«

Martin Luther King Jr.

1 Rosa Parks blev anledning til busstrejken, der indledte mange års kamp for sortes borgerrettigheder i USA.

2 KEK: Konference af Europæiske Kirker

»» *Kredsen omkring Martin Luther King Jr. formulerede en begrundelse for kristne menneskers brug af civil ulydighed og skabte dermed en accept.* ««

Chu Yui-ming, baptistpræst og politisk ikke-volds aktivist fra Hong Kong.

kirkernes involvering og engagement i menneskerettigheder. Med det engagement følger en analytisk og ofte også en kritisk holdning til adskillige landes undertrykkelse af deres fattige og uoplyste befolkning. Et indblik i, hvordan kristne har involveret sig i kritik af landes lovgivning eller manglende overholdelse af landenes egne love, der beskytter minoriteter.

Inspiration fra Hongkong

De seneste års uroligheder i Hongkong har givet et overraskende indblik i, hvorledes baptister har engageret sig i de politiske uroligheder og den folkelige, ikke-voldelige modstand imod både det lokale parlament og magthaverne i Kina. Gennem nyhedsmedier fra Hongkong og internettet har vi lært baptistpræsten Chu Yiu-ming fra Chai Wan Baptist Church i Hongkong at kende som en ikke-voldelig repræsentant for nogle af Hongkongs aktive, kirkelige sammenslutninger.

Teologien lever i det daglige liv

Pastor Chu er en af mange baptister, som medvirker til eller gennemfører ikke-voldelige handlinger mod Kinas regering, og som dermed er med til at bevare og vedligeholde en baptistisk teologi. En teologi, som ikke kun udledes af kendte personer, men som eksisterer som noget levende i det daglige liv blandt baptister – dér hvor vi er engageret og tror på, at vi om nødvendigt skal anvende civil ulydighed overfor staten og dennes myndigheder.

Ebbe Holm:

- advokat med speciale i menneskerettigheder og lovgivning vedr. trossamfund
- formand for Udvalget for International Mission, BaptistKirken
- var tidligere BaptistKirkens repræsentant i Kirkernes Europæiske Konference (KEK) og i ledelsen af de europæiske baptister (EBF) og Baptisternes Verdensalliance (BWA)s menneskerettighedskomité
- læs også www.baptist.dk/det-danske-demokrati-vakler/ og www.baptist.dk/kinesisk-baptistpraest-a-la-Luther-King/

Dansk baptisme og tysk nazisme

Anden Verdenskrigs afslutning den 5. maj for 75 år siden markeres bl.a. ved nye bøger, deriblandt en fortælling om, hvordan danske baptister levede med den tyske besættelse. Forfatteren, Bent Hylleberg, løfter sløret for sin historie om »dansk baptisme og tysk nazisme«.

[≡] Hanne Kiel

[🔒] Private

Hvor længe har du planlagt den historie?

I 30 år og i tre år!

I 1989 udgav vi »Et kirkesamfund bliver til« om danske baptisters første 100 år, der sluttede i 1939. Det, der pegede på krigen, lod vi ligge. Men vi var ikke i tvivl om, at opgaven måtte løses. Jeg har efterlyst materiale tre gange! Første gang i 1999, men så kom SALT-uddannelsen. Anden gang i 2009, da jeg gik på efterløn, men andre opgaver tog tiden. For tre år siden gik jeg i gang – med fast bagkant den 5. maj 2020.

Er du ikke for sent ude? – alt er jo glemt!

De fleste, der oplevede krigen, er døde, men jeg har fået mange erindringer. Og endnu

På 50-årsdagen for modstandsfolkernes store sejrsdag den 29. august 1943 arrangerede Aktive Modstandsfolk en gigantisk folkefest med over 100.000 deltagere. Per Arnoldi skabte til den anledning »Det knækkede hagekors«, der vakte furor og var trækplaster på bl.a. Museum of Modern Art i New York. Bent Hylleberg har fået kunstnerens tilladelse til at bruge plakaten som symbol på sit projekt: www.danskbaptismeogtysknazisme.dk

Pigerne, der var på Højskolen i Tølløse i 1938, havde hver deres poesibog. I flere af disse findes denne hilsen. Det rejser spørgsmålet: Hvem var denne Dr. Phil., der gav dem en sådan hilsen med tilhørende illustration? Var det en nazist, der gæstede Højskolen i 1938? Læs svaret efter 5. maj.

vigtigere: Forbløffende mange har breve liggende, der er skrevet under krigen – og som ingen har set. De er skrevet midt i kampens hede: Fra koncentrationslejre til de kære herhjemme; fra præster, der øvede sjælesorg; optegnelser om mangel på arbejde og om dagligdage med rationeringsmærker. Var de ikke blevet efterlyst, var de aldrig kommet frem!

Hvordan begrænser du det, du har fundet?

Primært ved at begrænse min periode til årene 1930-1950. Jeg har spurgt: Hvad vidste danske baptister om nazismen op gennem 1930'erne, inden krigen kom? Hvordan levede de under krigen med tysk censur og »fake news«? Og hvordan var de med til at forme verden på ny, da det igen blev muligt? Med andre ord: Kan man forberede sig i en krise-tid? Hvordan navigerer man, når krisen kommer? Hvad har man lært af krisen?

Hvordan har du grebet din opgave an?

Jeg bygger på det, der blev skrevet i samtiden. I 1930'erne fik danske baptister meget at vide om nazismen. En stor delegation deltog i Baptisternes Verdenskongres i Berlin(!) i 1934 – kort efter at Hitler kom til. Vores ledere var valgt ind i europæiske komitéer, der mødtes i 1930'erne. De rejste meget og skrev i Ugeblad

og Ungdomsblad. Jeg kan med andre ord fortælle, hvad baptister vidste, hvis de læste det, deres ledere skrev i samtiden.

Så kom krigen. Alt lukkede ned fra dag ét! Og tysk censur blev indført. Men der blev sendt vejledning til menighederne via præsterne stemplet »Fortroligt«. Flere prædikener blev trykt i

»Baptistsamfundets næstformand brød loven. Han blev modstandsmand, men var kompetent sjælesørger for medlemmer, der tjente tyskerne.«

Ugebladet. Midt i tolkningen af en bibeltekst kan der stå: *Jesus Kristus er Herre og Fører!* – og så følger en aktuel udlægning af, hvad det betyder i forhold til »Føreren« i Berlin.

Fra den 9. april 1940 blev al forbindelse afbrudt til missionærerne i Burundi. Hvordan fik de deres løn? Hvordan kom deres breve hjem – på trods af censur flere steder undervejs?

Åbnede krigen øjnene for noget nyt?

Ja, baptisterne anså det for en pligt at være med i opbygningen af en ny fremtid: Præsterne fik adgang til flygtningelejrene i vores land, hvor der sad ¼ million tyske flygtninge(!), da krigen sluttede.

Eli Fjord Christensen var spejderdreng i Odense menighed – for øvrigt i landets første DBD-kreds. Han blev uddannet som politibetjent, taget af tyskerne og sendt i koncentrationslejr. Da han kom hjem, bar han dette klenodie som indlæg i sin sko. Da livet var mest truet, perforede han med en spids genstand et stykke staniol fra en pakke cigaretter og skrev: »Jesus Frels mig«. Læs hans historie efter 5. maj.

» I 1930'erne fik danske baptister meget at vide om nazismen. «

→ Menighederne hjalp i stor stil krigens ofre i Norge, Holland, Polen – og i Tyskland! Internationale bånd blev knyttet: Det var ikke tilfældigt, at Baptisternes Verdenskongres blev holdt i København i 1947, og at det blev en forpligtelse at blive medlem af Kirkernes Verdensråd i 1948.

I det dagsaktuelle *Ugebladet* blev de nye samfundsforhold belyst: Hvad skulle baptister tænke om dødsstraf og om nye love, der blev indført med tilbagevirkende kraft? Hvad mente ledelsen om vores medlemskab af NATO og FN's menneskerettighedserklæring fra 1948? Det er lærerigt at arbejde med historie!

Har du været alene om projektet?

Jeg har skabt projektet og formgivet det. På det nationale plan spørger jeg: Hvilke holdninger gav lederne udtryk for? På lokalt plan arbejder jeg med udvalgte menigheds historier: Hvordan påvirkede krigen deres liv og virke? Til sidst handler det om forskellige baptisters personlige engagement: Modstandsfolk, værnemagere, politibetjente i

koncentrationslejr – og mange andre former for engagement.

I menighederne har jeg haft medarbejdere, der har læst protokoller, der som oftest tier om det, de tyske »gæster« påførte os. Herudover har de peget på folk, der »vidste noget«. Dem har jeg herefter kontakttet og samarbejdet med. Herudover har jeg haft to kompetente venner, der har tryllet snart sagt alt frem fra aviser og offentlige arkiver, fx kirkebøgerne, samt en web-master.

Fortæl om nogle overraskelser!

Flere menigheder havde både nazister og modstandsfolk som medlemmer. Baptistsamfundets næstformand brød loven. Han blev

modstandsmand, men var kompetent sjælesørger for medlemmer, der tjente tyskerne. Flere unge fulgte regeringens opfordring og blev Waffen SS-soldater. To baptister døde i tyske koncentrationslejre; tre politibetjente kom hjem herfra. Baptistkirker blev beslægtet. Meget mere burde nævnes!

Hvorfor bliver det ikke en bog?

Det gør det måske også, men den 5. maj kan alle læse min historie på nettet. Jeg håber, det får mere materiale frem fra skufferne. Jeg er overbevist om, at det findes! Hvem vil bidrage til at gøre historien fyldigere?

Læs mere på:

www.danskbaptistmeogtysknazisme.dk
– der lanceres den 5. maj.

» Forbløffende mange har breve liggende, der er skrevet under krigen – og som ingen har set. «

Bent Hylleberg

• cand. theol., tidligere præst, leder af Baptist-Kirkens præsteuddannelse og formand for BaptistKirken.

Døbernes kamp for tros- og samvittighedsfrihed

Da reformationstidens radikale fra midten af 1520'erne og frem nægtede at lade deres børn døbe – og sidenhen selv lod sig »gendøbe« – var det et brud med den gældende orden i kirke og samfund.

[≡] Johannes Aakjær Steenbuch

[📷] Pixabay og Liane Metzler – Unsplash

Barnedåben var lovpligtig, så afvisning af den og at lade sig »gendøbe« var et udtryk for det, vi i dag kan kalde civil ulydighed – en ikke-voldelig modstand mod politisk og religiøs undertrykkelse. For mange af døberne var konsekvensen, at de måtte lade livet.

En tid præget af konflikter

Baggrunden for døberbevægelserne var ikke kun ikke-voldelig. Tiden var fuld af konflikter og uro. I 1525 indledte bønder i Syd- og Middtyskland et oprør mod magthaverne, som følge af udbredt fattigdom og undertrykkelse.

Det tyder på, at mange af dem, der tilsluttede sig de døberbevægelser, der opstod i årene derefter, havde deltaget i bondeoprøret. Oprøret var præget af endetids-forventninger. Selvom bondeoprøret blev nedkæmpet, så mange stadig frem til et kommende tusindårsrige, hvor Kristus skulle herske med sine 144.000 udvalgte.

Døbernes ulydighed

Døbernes ulydighed mod sociale og religiøse magthavere var udtryk for en afvisning af den samfundsorden, der havde hersket i store dele af middelalderen, hvor kirke og statsmagt var tæt forbundne, men som nu var på nippet til at få sit dødsstød.

Nogle døbere som fx Hans Denck (d. 1527) →

»Et forsvar for den enkeltes ret til at følge sin samvittighed.«

»» *Menno Simons forsvarede en pacifistisk grundholdning, hvor kristne skulle undlade at tage del i samfundsmagten.* ««

→ opfattede troen som et rent åndeligt anligende – det enkelte menneskes indre død og opstandelse med Kristus. Det førte til et stærkt individualistisk syn på troen, hvor kirken som institution måtte vige til fordel for den enkeltes direkte erfaring af Guds ord. Det betød en skepsis overfor påtvungen religion og et forsvar for den enkeltes ret til at følge sin samvittighed.

Pacifisme

De schweiziske døbere gjorde mere ud af menighedens fællesskab, som de så som det konkrete alternativ til det verdslige samfund. En stærk dualisme prægede synet på kirke og samfund. De vantro er en »vederstyggelighed« for Gud, hed det i Schleithem-bekendelsen¹ fra 1527.

Man kunne derfor ikke have fællesskab med mennesker uden for kirken, men skulle i stedet afsondre sig fra »det onde, og den ondskab, som djævelen har plantet i verden«. Det indelbar en afstandtagen fra pavekirken, men også et afkald på at bruge vold. I stedet for at gen-

»» *Hverken kirke eller stat kan tillade sig at straffe mennesker for deres tro og overbevisninger.* ««

gælde ondt med ondt, skulle ondt gengældes med godt, jævnfør Jesus' bud i bjergprædiken.²

Modstand mod edsaflægelse

Også modstanden mod edsaflægelse var udtryk for det, vi i dag kan kalde civil ulydighed. Da Jesus forbød sine disciple at aflægge ed, kunne kristne ifølge døberne heller ikke aflægge ed. Deri lå en klar markering af, at kristnes loyalitet lå hos Gud alene. Det er den opfattelse, der var i sigtekorneret, da den lutherske bekendelse, Confessio Augustana, fra 1530 fordømte »gendøberne«, som forbyder »borgerlige pligter for kristne«. For Luther var myndighederne indsat af Gud. Derfor var det kristnes pligt at adlyde magthaverne.

Pacifismen var mere end blot teoretisk. De muslimske tyrkere havde indledt en offensiv og belejrede Wien i 1529. Døbernes pacifisme betød en afvisning af væbnet kamp mod tyrkerne, og det gjorde den alt andet end ufarlig. Den schweiziske døber Michael Sattler (d. 1527) understregede, at kristne ikke af den grund skulle hjælpe tyrkerne, men modstandskampen var åndelig. Kristne, der bruger vold mod andre kristne, er derimod i grunden værre end tyrkerne, mente Sattler.

Grænser for statsmagten

Andre døbere var knap så afvisende overfor verdslig magt. Balthasar Hübmaier (d.

1528) forklarede, at den verdslige magt har til opgave at straffe dem, som gør skade på svage og forsvarsløse. Myndighederne var, jævnfør Paulus,³ indsat af Gud, og kristne har derfor pligt til at støtte samfundsmagten – fx ved at betale skatter og om nødvendigt at tage del i magtudøvelse.

Der var dog grænser for, hvad den verdslige magt kunne blande sig i. Hverken kirke eller stat kan tillade sig at straffe mennesker for deres tro og overbevisninger: »Den gudløse skal ikke straffes af nogen, heller ikke selvom han forbliver uomvendt og nægter at antage evangeliet«, skrev Hübmaier i sit forsvar for principiel trosfrihed. Derfor kunne civil ulydighed i nogle tilfælde komme på tale.

Arven fra døberne

De apokalyptiske forventninger om et forestående 1000-års-rige fik ny næring, da hollandske døbere hævdede, at »det ny Jerusalem« snart skulle oprettes med magt. Det skulle ske i den nordtyske by Münster, hvor døberne fik magten i 1534. De, der ikke lod sig døbe, blev smidt ud af byen. De »civilt ulydige« var nu dem, der modsatte sig døbernes ideologi.

Da døberkongeriget i Münster i 1536 var blevet nedkæmpet af lutherske og katolske tropper, antog døberbevægelsen igen en mere fredsommelig karakter. Den stærke dualisme mellem kirke og samfund blev på ny central, da Menno Simons (d. 1561) forsvarede en

pacifistisk grundholdning, hvor kristne skulle undlade at tage del i samfundsmagten.

Det er den grundholdning, der trods alt står tilbage som arven fra døberne: Kristnes loyalitet ligger hos Jesus alene, og civil ulydighed kan være nødvendig, når samfundsmagten vil regere over menneskers tro og samvittighed.

Johannes Aakjær Steenbuch:

- formand for Teologisk Forum i BaptistKirken
 - ph.d. i patristik, studiet i kirkefædrene
 - cand. mag. i filosofi
-

- 1 Schleithem-bekendelsen er de schweiziske døberes bekendelse, der primært handler om kirkens karakter
- 2 Matthæus-evangeliet kap. 5, vers 39
- 3 Romerbrevet kap. 13, vers 1 ff.

Atomkraft? – Nej Tak !!!

»Hvordan skaber man en græsrodsbevægelse? Man placerer en del unge mennesker med meninger på en græsplæne, så sker der noget!« Sådan begynder Karin Christiansen sin beretning om etableringen af OOA – Organisationen til Oplysning om Atomkraft – i 1974.

[≡] Vibeke Dalsgaard

[📷] Arkiv

Karin Christiansen indleder også med at slå fast, at hun ikke var en af dem, som hverken etablerede eller senere bar organisationen. Hun havde bare den velsignelse at være til stede: »Vi var en del unge mennesker, som var forankrede i Forsoningsforbundet,¹ og vi var forsamlede i haven hos formand for Pastoralseminariet og studenterpræst Jens Brøndum. Her skabtes kimen til OOA«.

Frontfigurerne i både etableringen og det senere arbejde var bl.a. Siegfried Christiansen, Øjvind Kyrø og Ebbe Holm. De to sidstnævnte med rødder i baptistkirken. Derfor fik OOA fra begyndelsen lokaler hos Baptisternes Ungdomscenter i København.

Oplysning, formidling og fredelig protest

OOA blev etableret som en reaktion på, at der var meget lidt stillingtagen og debat i det danske samfund om atomkraftens negative sider. Der var skabt en solid alliance mellem Folketinget, industrien og de fleste forskere

om, at atomkraft var fuldstændig uproblematisk. Så i begyndelsen var hovedformålet for OOA indsamling og videreformidling af viden.

Det blev formuleret i en kort tredelt formålsparagraf:

- En kritisk vurdering af og oplysning om alle problemer ved brug af atomkraft
- Øget forskning i og fornyet vurdering af andre energiformer
- Udformning af en langsigtet energipolitik, der også tager sociale og økologiske hensyn

Senere blev indsamling og videregivelse af information suppleret med meget store, men fredelige atommarcher, men det skete først, da der gennem nogle år var skabt en konstruktiv dialog i hele samfundet om atomspørgsmålet.

En ægte græsrodsbevægelse

OOA var en ægte græsrodsbevægelse, der var baseret på selvstyrende og selvstæn-

»» Det var en naturlig ting for os som kristne dengang, at vi også var samfundsmæssigt engagerede. ««

dige lokalgrupper. For at få hele systemet til at arbejde sammen blev der holdt landsmøder flere gange årligt, hvor bevægelsens fælles initiativer blev drøftet og besluttet. Hele arbejdet byggede på gensidig tillid, og i de 26 år, bevægelsen eksisterede, blev den aldrig »overtaget« af politiske fløje eller opdelt i fraktioner. En bedrift, som vist ikke har noget sidestykke i Danmarkshistorien.

OOA har en anden og mere håndfast rekord. Den smilende sol med teksten »Atomkraft? – Nej Tak« er trykt i 15-20 millioner eksemplarer og oversat til 60 forskellige sprog. Det kaldes verdens mest ikoniske logo, og vi er mange, der kan huske, at det har prydet vores biler og barnevogne, jakker og tasker, døre og breve i den periode.

Engagement i samfundet

»Det var en naturlig ting for os som kristne dengang, at vi også var samfundsmæssigt engagerede. Sådan er det ikke helt i dag, oplever jeg«, siger Karin Christiansen lidt eftertænksomt. »Vi var selvfølgelig engagerede i et menighedsfællesskab, men vi var også virksomme andre steder til gavn for næsten.«

Karin
Christiansen

Ebbe Holm

»En reaktion på, at der var meget lidt stillingtagen og debat i det danske samfund.«

Ebbe Holm beskriver det samme: »Det er troen på Gud og opfyldelse af et kald til at omsætte Jesus' ord om næstekærlighed til praktisk handling, der har styret mit engagement i OOA. Jeg har ærligt kunne fortælle, at jeg ikke egner mig til at sidde i et fint gudshus og bede om større retfærdighed uden at omsætte det til praktisk handling!«²

Overflødig og derfor lukket

I år 2000 – 26 år efter oprettelsen – blev OOA nedlagt. Barsebäck var nær total lukning, og det danske folketing havde skrinlagt alle planer om atomkraft i Danmark. OOA havde nået sit mål.

Vi kan ændre samfundet

Vi kan have godt af at erindre os selv om, hvad der kan komme ud af nogle unge, engagerede menneskers samtale på en græsplæne. Hvis der er beslutninger i vores samfund, som vi ikke er enige i, så kan det lade sig gøre at lave dem om. Det kan det især, hvis vi er seriøse og kan arbejde tillidsfuldt med mennesker med mange forskellige holdninger. Den viden kan OOA give os med i bagagen.

1 Tidligere: Kristeligt Fredsforbund

2 Kristeligt Dagblad 28. april 2000:
»Guds Kraft og atomkraften«

En ny modstandsbevægelse

Hvert år fejrer amerikanerne Martin Luther King Jr. som national helt for hans ikke-volds indsats for de sortes borgerrettigheder.

[≡] Jamie Lynn Cunningham

[📷] Justin Snyder Photo – Unsplash

og arkiv

Februar 2018 markerede amerikanerne 55-års jubilæet for Martin Luther Kings tale: ›I have a Dream‹ – paradoksalt nok ved at præsident Trump lukkede ned for regeringen og dermed for de mænd og kvinder, der dagligt arbejder for at beskytte landets sikkerhed og frihed. Samme måned blev USA ramt af endnu et tragisk skoleskyderi i Florida. Og eleverne, der overlevede, havde fået nok!

Nok er nok

Inspireret af en sand pacifistisk ånd og aktiv civil ulydighed greb skoleeleverne til de sociale mediers og fællesskabets magt. De organiserede en græsrodsbevægelse på Twitter: Never again MSD.¹ I Florida gennemførte gruppen ikke-voldelige angreb på våbenlovgivning og politikere, der modtager økonomisk støtte fra våbenlobbyen.² De blev hurtigt

›› *Stem på dem, der vil ændre våbenlovgivningen og gør det sværere at anskaffe våben.* ‹‹

kendt nationalt og internationalt for deres slogan #NeverAgain og #EnoughIsEnough.³ Eleverne var meget bevidste om at udnytte mediedækningen af skoleskyderiet til at nå ud med deres budskab: ›Råb politikerne op. Stem på dem, der vil ændre våbenlovgivningen og gør det sværere at anskaffe våben!‹

Det sekulære bagland

En række kendte – skuespilleren George Clooney, TV-stjernen Oprah Winfrey og byen New Yorks tidligere borgmester Michael Bloomberg, der stillede op til det kommende præsidentvalg som kandidat for demokraterne – støttede en landsdækkende buskampagne, så eleverne kunne organisere fredelige demonstrationer, oplyse politikerne og opfordre unge til at bruge deres stemmeret.

Modstandsbevægelsen ›March for Our Lives‹ er spiret frem heraf, og den bliver fortsat drevet af skoleelever og studerende. I 1963 holdt Martin Luther King sin berømte ›I have a Dream‹-tale til den enorme demonstration ›March on Washington for Jobs and Freedom‹.⁵ På samme sted i Washington D.C. holdt hans barnebarn på ni år, Yolanda Renee King, i 2018 sin egen ›I Have a Dream‹-tale – med fokus på afskaffelse af våben. ›Enough is enough!‹

Hellig uromager

Shane Claiborne ser ud til at være den mest synlige, men også utraditionelle evangeliske aktivist på området. Sammen med sin kone og andre ›hellige uromagere‹ forsøger han at bekæmpe fattigdom i centrum af byerne og våbenvold – ved at smelte våben om til haveredskaber, som kan bruges i sociale boligprojekter. Det bogstavelige kald

» De forsøger at bekæmpe fattigdom i centrum af byerne og våbenvold – ved at smelte våben om til haveredskaber, som kan bruges i sociale boligprojekter. «

til ikke-vold og omdannelse af våben finder de i Bibelen.⁶

Hvor er baptisterne henne?

Ægtefællerne Martin Luther Jr. og Coretta Scott King var begge baptister og borgerrettighedsforkæmpere. Mindst to af deres børn, dr. Bernice King og Martin Luther King III, står stadig i spidsen for at fremme social udvik-

ling, lighed og rettigheder uden brug af vold gennem henholdsvis *The King Center* og *Realizing the Dream, Inc.* Og skoleeleverne bag »March for Our Lives« står klart bag en ny borgerrettigheds-bevægelse.

Er de ledende baptistorganisationer i USA – også Baptist World Alliance⁷ – bange for at tage klart stilling til den amerikanske våbenlovgivning og vold. Årsagen kan naturligvis være de forskellige grupperinger, som er præget af raceopdeling.

Enkelte skribenter fra *Baptist Press* og *Baptist News Global* har forsøgt at skabe fokus på spørgsmålet om våbenlovgivningen. De udfordrer amerikanske baptister til at forholde sig til den fremfor til fx debatten om seksuel

orientering, da våben i USA dræber børn. Men baptisterne ser ud til at være tavse om netop det emne. Der er meget lidt om våbenlovgivning og skydemassakrer på Baptist World Alliances hjemmeside – og de få artikler, der findes, er irrelevante.

Måske er baptister i Vesten blevet bange for at handle på social ulighed og vold i krydsilden mellem de rige og de marginaliserede?

Martin Luther King Jr. holder sin »I have a Dream«-tale.

Shane Claiborne:

- stifter af modstandsbevægelsen Heeding God's Call to End Gun Violence og The Simple Way i Philadelphia, Pennsylvania
- medforfatter til bogen *Beating Guns*

- 1 »Aldrig igen – Marjory Stoneman Douglas High School«
- 2 National Rifle Association (NRA)
- 3 Oversat: »Aldrig igen!« og »Nok er nok!«
- 4 March for vores liv
- 5 »Jeg har en drøm« – Martin Luther Kings tale til 'March mod Washington for Job og Frihed.
- 6 Esajas bog kap. 2, vers 4; Mikas bog kap. 4, vers 3 samt flere steder i Det Nye Testamente.
- 7 Baptisternes Verdens Alliance

Erfaringer fra Hongkong

Civil ulydighed og kristen frihed er baggrund for protester i den tidligere engelske koloni. Baptistpræst har en central rolle.

Chu Yiu-ming

[] Jonas Adelin Jørgensen

[] Pixabay

Civil ulydighed er ikke noget teologisk begreb, men hænger alligevel tæt sammen med et centralt teologisk begreb: Den kristnes frihed. En frihed, som den enkelte har i kraft af sin gudbilledlighed og i troen på Jesus som herre og frelser. Evangeliet er nemlig en befrielse: Fra synd og død, fra uretfærdighed og ufrihed og fra diskriminerende sociale og kulturelle hierarkier. Den troende er fri. Selve ordet »frelst« viser den frihed: En »frelst« er en »fri hals«, dvs. ikke slave for nogen, hverken mennesker, synd, død eller djævel. Sand kristen frihed trues i dag både i vores danske samfund og andre steder af politik, som adskiller, isolerer, ekskluderer minoriteter og ødelægger social sammenhængskraft. I den situation er civil ulydighed den sunde, kristne reaktion på krænkelse af den kristne frihed.

»» I den situation er civil ulydighed den sunde, kristne reaktion på krænkelse af den kristne frihed. ««

Frygt for Kina

Protesterne i Hongkong begyndte i juni 2019 som en respons på lovgivning, der ville gøre det muligt at udlevere Hongkong-borgere til retsforfølgelse i Kina. Grunden var frygt for, at loven ville undergrave domstolenes uafhængighed og bringe kinesiske dissidenter i fare for udlevering til en – mere eller mindre retfærdig – rettergang i Kina. Yderligere frygtede man i Hongkong, at lovgivningen ville øge Kinas indflydelse. Især har det kristne mindretal, som udgør seks procent af befolkningen, engageret sig i kampen for demokratiske rettigheder.

Ingen ved endnu, hvordan protesterne vil ende, men i foråret 2019 så vi, hvordan forkæmpere for frihedsrettigheder blev dømt i Hongkong. En række ledere bag »Occupy Central«-bevægelsen, som i 2014 samlede store menneskemængder til demonstrationer for demokrati i Hongkong, blev dømt. Bevægelsen var ikke-voldelig og opfordrede til civil ulydighed overfor Hongkong-styret. Lederne blev dømt for at »opfordre til uorden«, og sammen med otte andre ledere blev den nu 76-årige baptistpræst Chu Yiu-ming dømt til 16 måneders fængsel. På grund af alder har Chu dog ikke afsonet dommen.

Præsten Chu's historie

I sin forsvarstale, som er optrykt af *Hong Kong Free Press*, fortalte pastor Chu om sin opvækst og fremlagde sine tanker om en teologisk begrundelse for civil ulydighed og kampen for menneskerettigheder og frihedsrettigheder for Hongkongs borgere.

Efter sin ankomst til Hongkong og omvendelse til kristendommen

»» Afsløringen af uretfærdige love, der fører til ufrihed og tab af værdighed, er derfor en kristen pligt. ««

studerede Chu teologi og virkede som præst for at »forkynde ordet, tjene græsrodde og gå sammen med de svage og fattige«. Chu's pastorale arbejde i slumkvarterer overbeviste ham om, at kirken kun kan være sand, hvis den »foster håb gennem at omfavne lidelse og smerte«.

Efter overdragelsen af Hongkong fra Storbritannien til Kina i 1997 blev Chu i stigende grad skuffet over realiteterne: Kun en brøkdel af bystatens syv millioner indbyggere havde medbestemmelse i Hongkongs styre. Ligesom den gammeltestamentlige profet Amos oplevede en ulighed mellem overklassen og resten af samfundet i Israel i sin samtid, så Chu, hvordan Hongkongs lovgivning og økonomiske strukturer gavnede de få, men fratog de mange mulighederne for at ændre deres liv til det bedre. Langsomt blev det klart for Chu, at fred og frihed ikke kommer som en gave fra magthaverne, men at det, som magthaverne kalder »fred«, opretholdes gennem forfølgelse, eksil, vilkårlige arrestationer, bortførelser og henrettelser.

Det er vigtigt at bemærke, hvordan Chu ser sammenhængen mellem demokrati, frihedsrettigheder og kristen teologi: Den enkeltes værdighed er gudgiven. Afsløringen af uretfærdige love, der fører til ufrihed og tab af værdighed, er derfor en kristen pligt. Umenneskelighed kan ikke længere gemme sig bag lovgivningen. I den situation bliver civil ulydighed udtryk for sand kristen efterfølgelse.

Jonas Adelin Jørgensen:

- ekstern lektor ved Teologi, Københavns Universitet
- akademisk medarbejder, Folkekirkens Mellemkirkelege Råd
- forskning: Kristendommens globale udbredelse, økumenisk teologi og forholdet mellem kristendom og andre religioner
- Tidligere generalsekretær i Dansk Missions Råd

Grænsen går ved ens egen **samvittighed**

»Vi skal egentlig bare hjælpe dem, der beder os om hjælp. Det er meget enkelt«, siger sognepræst Per Ramsdal i vores samtale om civil ulydighed. I sommeren 2009 åbnede Ramsdal dørene til Brorsons Kirke for en gruppe afviste irakiske asylansøgere og lod dem bo i kirken i tre måneder.

[≡] Signe Lund Christensen

[📷] Private

Mange af os husker billederne af kampklædt politi, som en nat trængte ind i kirken og hentede irakerne. Præsten Per Ramsdal, som utrætteligt forsvarede kirkens ret og pligt til at åbne sine døre for mennesker i nød. En lodret uenig kirke- og integrationsminister Birthe Rønn Hornbech. Diskussionen fik stor opmærksomhed fra medierne, også på grund af de principielle temaer: Religionens rolle i samfundet, dialog mellem muslimer og kristne, næstekærlighed. Og ikke mindst: Hvor langt må man gå imod loven for at handle på sin tro?

Præst skulle han i hvert fald ikke være

Per Ramsdals historie begynder i Hvide Sande i en kirkelig tradition præget af Indre Mission. Ramsdals forældre var FDF'ere, og derfor mindre »sortsynede« end de fleste. »Min mormor

har haft en stor indflydelse på, hvordan jeg tænker i dag«, fortæller Ramsdal og fortsætter: »Hun og min morfar levede et enkelt liv. De havde ingen penge og levede af min morfars fiskeri. Hvis der var fisk nok til at sælge, købte han fx sukker med hjem. De havde ingenting, men de havde alligevel overskud til at hjælpe mennesker, der havde brug for deres hjælp. Min mormor lærte mig, hvad der er vigtigt i livet.«

Per Ramsdal var forvirret efter mange forskellige møder med kristendommen, så han besluttede sig for at læse teologi for »at komme helt ind til benet og finde ud af, hvad der egentlig startede alt det her«. Præst skulle han i hvert fald ikke være. Men: »Hvad kunne give mere mening? Det er jo præst, jeg skal være«, smiler Ramsdal.

Dialogen blev et nøgleord i hans tjeneste

En rejse til Oman som volontør for Danmission¹ viste Per Ramsdal dialogens muligheder og forandringskraft. Han virkede i 15 år som

»»Man må sige, hvad der betyder noget for én selv, og ellers må man holde mund og lytte.««

» I dag tænker jeg på rydningen som en nutidig korsfæstelse. «

sognepræst i Brorsons Kirke midt på Nørrebro, hvor han blev kendt som »ungdomspræsten« og en fornyer af Folkekirken, som lavede rockgudstjenester fredag aften i kirken. På Nørrebro arbejdede han også med dialog mellem kristne og muslimer, og samarbejdede fx med lokale imamer. »Man må sige, hvad der betyder noget for én selv, og ellers må man holde mund og lytte. Jeg respekterer alle andres livsgrundlag«, siger Per Ramsdal.

Asyl i kirken?

De afviste irakiske asylansøgere havde først søgt tilflugt i Københavns Domkirke, men der kunne de ikke blive – og en søndag eftermiddag trådte de ind i Brorsons. »Jeg ringede til menighedsrådet, som indkaldte til møde. Et menighedsrådsmøde er en offentlig begivenhed, og mange mødte frem til debatten, bl.a. Arne Melchior. Han fortalte om sin egen jødiske familie, som blev reddet af danskerne under krigen. Også Karsten Fledelius var der →

»» Hvor langt må man gå imod loven for at handle på sin tro? ««

→ – han var formand for menighedsrådet i Domkirken. Debatten var ophedet, og så tog han ordet og sagde helt roligt: »Hvis

det var Jesus, der havde lukket op for dem, da de bankede på – ville han så have ringet til politiet, i stedet for at lukke dem ind?»«

Derefter fik irakerne lov at blive i Brorsons Kirke på ubestemt tid af et enigt menighedsråd, og man udpegede Per Ramsdal som talsmand. Det blev en hektisk tid. Ikke kun mediemæssigt, hvor sagen og personen Per Ramsdal fyldte i mange uger.

I kirken boede der irakere overallt. »Vi sad i timevis og talte om Abraham, om muslimer, om kristne. Jeg kom jo til at kende de mennesker, og jeg hørte deres historier. De var ikke terrorister, men helt almindelige mennesker, som ville komme i klemme, hvis de blev hjemsendt til lovløsheden i Irak. For selvom krigen

formelt var slut, var der stadig ingen lov og orden«, mindes Per. »Det var et kæmpe chok, da politiet ryddede kirken. Det var midt om natten – kamplædt politi trænger ind i et kirkerum! Det er virkelig et brud på traditionen om kirkeasyl.² I dag tænker jeg på rydningen som en nutidig korsfæstelse. Jeg holdt mig uden for, da politiet kom – men hvis jeg skulle have gjort noget anderledes, ville jeg i dag ønske, at jeg havde spærret døren. Eller bare gjort mere modstand!«

Tilbage ved civil ulydighed

Per Ramsdal ser egentlig ingen grund til at komplicere tingene: »Det er meget simpelt: Jesus siger, vi skal hjælpe vores næste. Vi er en

kirke. Der kommer nogen og banker på vores dør. De beder om vores hjælp.« Han understreger, at der ikke var noget ulovligt ved situationen i Brorsons Kirke, da det var helt åbent, hvor irakerne befandt sig. »Vi skjulte dem jo ikke«, siger Ramsdal og fortsætter: »Men der kan være episoder, hvor man er nødt til at gå imod loven for at følge sin egen overbevisning. Grænsen går ved ens egen samvittighed. Vores tro forpligter os til at hjælpe dem, som beder om vores hjælp. Tro skal ikke kun være en teori, men også konkret handling.«

- 1 Folkekirkelig missions- og udviklingsorganisation
- 2 Praksis, hvor kirkerummet betragtes som fredeligt og giver beskyttelse, har intet retsligt grundlag, men er oftest blevet respekteret. »Kirkeasyl« blev desuden navnet på den organisation, der opstod omkring irakerne i kirken.

På forhånd elsket

Vi har alle troserfaringer. Men hvordan forholder det sig med tro og omvendelse? Her følger teologiske overvejelser om, hvordan nogle gamle baptister forstod tro og omvendelse.

[≡] Johannes Aakjær Steenbuch

[📷] Dave – Unsplash og arkiv

Skal jeg angre for at blive tilgivet? Elsker Gud mig kun, hvis jeg elsker ham? Er min tro og omvendelse betingelser for Guds kærlighed – er troen en slags præstation? Skal man have dogmatikken i orden for at være på rette vej?

De spørgsmål har kristne tumlet med til alle tider, men især siden reformationen i det 16. århundrede har forholdet mellem tro og Guds nåde spillet en stor rolle. I dag lever vi i et samfund, hvor vi ofte bildes ind, at vi kan, hvad vi vil, hvis vi bare ›tror‹ på det. Samtidig hævdes

det ofte, at sandheden er relativ og afhænger af vores ›tro‹. Derfor er det måske ikke så mærkeligt, hvis vi også er vant til den tanke, at vores forhold til Gud afgøres af vores egen tro – at vi selv vælger Gud, før Gud vælger os.

Kristus alene

Også de gamle baptister baksede med de spørgsmål. Men ofte var svarene nogle ganske andre end dem, der er populære i dag. Siden 1640'erne hævdede en gren af de engelske baptister, at det slet ikke er vores tro, der afgør vores relation til Gud – det er tværtimod omvendt: Vi kan tro, fordi Gud har oprettet en relation til os (›retfærdiggjort os‹) i Kristus.

Samuel Richardson (1600-1658)¹ gjorde det

klart, at det ikke er vores anger, tårer og gråd, der gør os fortjent til Guds kærlighed, men at Gud allerede elsker os, før vi omvender os. Omvendelsen og troen kommer, når det går op for os, at vi allerede er tilgivet på forhånd.

Når vi ifølge Paulus gøres retfærdige ›af tro‹, skal det forstås sådan, at vi retfærdiggøres af det, som troen er en tro på – nemlig Kristus selv. Det er hans tro og trofasthed, der i grunden retfærdiggør os – ikke vores egen tro, som kun er sekundær.

Den opfattelse var vigtig for mange baptister – fx teologen John Gill (1697-1771) – helt frem til overgangen til det nittende århundrede. Evangeliet er ikke et tilbud, men en forkyndelse af en virkelighed, der allerede gælder: At vi er

» Tro handler ikke om at få 13 rigtige, så vi kan få adgang til Guds rige, men om at stole på, at Gud allerede har givet os adgang.«

→ døde med Jesus på korset og én gang for alle taget til nåde af Gud. Troen er et tegn på en virkelighed, der allerede gælder – ikke en betingelse for at få del i forsoningen på korset. Gud har én gang for alle forsonet og forligt mennesker med sig selv, da Jesus døde på korset.

Skal vi tage det første skridt?

Den tanke blev kørt ud på et sidespor, efterhånden som også baptister fik en mere missionær tilgang til troen. I stigende grad blev evangeliet set som et krav, der stilles til mennesker om omvendelse – og troen som en betingelse for at få del i forsoningen og Guds nåde. I moderne evangelikal kristendom er det en udbredt opfattelse, at mennesket skal tage det første skridt og bede om tilgivelse, før Gud vil tilgive.

Men ifølge de gamle baptister har Gud allerede tilgivet os. Det skete på korset én gang for alle – ja faktisk skete det, før verden overhovedet blev skabt, for som man sagde: »Selve planen om at tilgive mennesker på korset er i sig selv en slags tilgivelse på forhånd«. Vi har med andre ord altid været omsluttet af Guds kærlighed – også før vi omvendes og kommer til tro.

Det betyder så også, at Guds nåde og kærlighed ikke er afhængig af, om vi har dogmatikken i orden eller ej. Tro handler ikke om at

få 13 rigtige, så vi kan få adgang til Guds rige, men om at stole på, at Gud allerede har givet os adgang. Selv hvis vi for en tid vandrer på afveje i forvirring, ændrer det ikke ved, at vi i bund og grund er på rette vej, fordi Jesus allerede har gået vejen for os.

Evangeliet er for alle!

For mange af de gamle baptister hang troen på, at vi er tilgivet, før vi kommer til tro, sammen med en lære om udvælgelse. I Ny Testamente hedder det ellers, at Jesus er død for hele verdens synd, men som andre protestanter mente mange baptister, at Jesus kun var død for de udvalgte.

Andre baptister havde et mere inklusivt syn på evangeliet. Den amerikansk-engelske baptistprædikant Elhanan Winchester (1751–1797) forklarede det sådan, at Jesus er død specifikt for de udvalgte, kirken – ikke på bekostning af den øvrige menneskehed, men for at kirken skulle forkynde evangeliet for resten af menneskeheden, som Jesus også var død for.

At vi skal forkynde evangeliet for alle, skyldes, at Jesus er død for alle. Men det betyder ikke, at mennesker kun får del i forsoningen, hvis de selv vælger at tro og omvende sig. Kristne adskiller sig alene fra andre ved at være sig

bevidst, at også de, ligesom resten af verden, har del i Guds nåde. Kristnes opgave er at fortælle resten af verden, at Gud i Kristus har forsonet og forligt hele verden med sig selv.

At forkynde evangeliet betyder ikke at få mennesker til at tro præcis »det rigtige« eller at fortælle ikke-troende, hvor meget de tager fejl – men det betyder dog at pege på, at sandheden om os findes i Jesus alene. Som den amerikanske baptistprædikant Will D. Campbell udtrykte det i 1960'erne, er opgaven at være, hvad vi allerede er i Kristus: Forsonet og forligt med Gud og mennesker.

1 Medunderskriver af First London Confession (1644).

Johannes Aakjær Steenbuch:

- formand for Teologisk Forum i Baptistkirken
- ph.d. i patristik, studiet i kirkefædrene
- cand. mag. i filosofi

»» At vi skal forkynde
evangeliet for alle, skyldes,
at Jesus er død for alle. ««

Den første regionale baptistmenighed

Geografisk er det Danmarks største baptistmenighed, der strækker sig fra Esbjerg og Egersund i Sydjylland til Aarhus.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Private

Baptistkirken Sydjylland har besluttet at slutte sig sammen med Aarhus Baptistmenighed. Der er 150 km mellem Esbjerg og Aarhus, og endnu længere fra Egersund, hvor de sydligste menighedsmedlemmer bor. Men syd- og vestjyderne er vant til store afstande. I Aarhus sagde et menighedsmøde god for sammenslutningen i november, så nu er Baptistkirken Sydjylland en kreds under Aarhus Baptistmenighed.

Fra 35 til 17 medlemmer

»Vi har været igennem en god proces, hvor vi har været i kontakt med stort set alle 35,

»Holdningen i Aarhus har været, at man ikke vil være et hospice for døende jyske baptistmenigheder.«

der på det tidspunkt var medlemmer. Det er skrumpet til de 17, som nu udgør menigheds-kredsen. Der er to afrikanere, vi ikke har kunnet komme i kontakt med. De øvrige har enten meldt sig ind i en anden baptistmenighed eller meldt sig ud«, fortæller Jørn Rørholm fra Egersund.

Han fortsætter: »Vi 17 er helt enige om at blive en kreds under Aarhus. Ikke mindst fordi de har spejderarbejdet, og fordi vi gerne vil nyde godt af præsten Lasse Åbom«.

Det, der fik menigheden til at spørge Aarhus, om de ville tage imod dem som en menigheds-kreds, var ikke mindst den megen nye administration efter Trossamfundsloven og GDPR (persondataforordningen). De kunne bruge deres kræfter bedre, syntes de.

En spejdermenighed

Da Esbjerg Baptistmenighed blev stiftet tilbage i 1980'erne, var det ikke mindst på grundlag af spejderarbejdet, så netop spejder har været en stor del af deres identitet. Der er nu 24 spejdere og fem førere.

Frank Korsbro, der også har været spejder-

chef, og hans kone, Esther, er igen blevet fuld-blods spejdere som pensionister. »Der står syv femårige drenge og venter på os hver mandag, og vi vil gerne give dem nogle oplevelser«, fortæller Frank med varme i stemmen.

I Esbjerg har de også familiespejdere, og til fastelavn var de 35 deltagere, forældre og børn. »Spejderne kommer ikke til at mærke meget til sammenlægningen. I forvejen laver vi en del med spejderne fra Aarhus, og nu i maj har vi en weekend, hvor vi også har inviteret aarhusianerne med«, fortsætter han.

Gudstjeneste online

Menigheds-kredsen vil fortsat drive deres kirke *Nøglen*, og de samles til gudstjenester to søndage om måneden.

Menigheden i Sydjylland har ikke haft præst et par år, og ikke mindst Lasse Åbom har været et attraktivt aktiv. Det er aftalt, at Lasse Åbom skal komme til Esbjerg hver anden måned enten for at undervise eller holde gudstjeneste. Men syd- og vestjyderne har også tanker om gudstjenester på podcast eller endda livestream.

»Så vil vi samles i *Nøglen* og lytte med – og så kan vi måske spise sammen bagefter«, fortæller Jørn Rørholm og ser nye perspektiver i sammenlægningen. »Der er mange nye tekniske muligheder, som vi kan have gavn af«, siger Charlotte Skræp, der er menighedsrådsformand i Aarhus.

Ikke hospice for døende menigheder

Menigheden overvejer en deltidsansættelse af en koordinations- medarbejder efter sam-

menlægningen. Charlotte Skræp siger: »Vi har ikke råd til yderligere ansættelser, så vi er glade for, at den nye kreds er indstillet på at betale en deltidsansættelse for en tid«. Hun fortæller, at holdningen i Aarhus har været, at man ikke vil være »et hospice for døende jyske baptistmenigheder«. Det skal være et levende samarbejde.

Aarhus Baptistmenighed har mangeårige erfaringer med Sydøstjyllandskredsen i Vejle. Og her har man ikke haft egentligt fælles-

skab. Også Silkeborg overvejer, om de skal være med i en eller anden form for samarbejde. På menighedens årsmøde den 15. marts drøftede de »større stabilitet i menighedens pastorale betjening, evt. regionalt samarbejde eller andre strukturerede ordninger«. I Aarhus var der også årsmøde den 15. marts. Og her deltog for første gang medlemmer fra Esbjerg og Egernsund, idet de havde aflyst deres gudstjeneste i Esbjerg.

Lasse Åbom, præst i Aarhus Baptistmenighed, er et trækplaster, når det gælder for små menigheder om at finde en større sammenhæng at være med i.

Spejderarbejdet har været centralt i Esbjerg, og derfor faldt valget på Aarhus, hvor der også er spejdere, da de skulle finde en menighed at slå sig sammen med. Her fra et familiespejdermøde i ved Nøglen.

At være i Guds nærvær

»Vores kald som kristne ligger ikke i, hvad vi gør, men hvem vi er«, skrev Louise Jul Boeriis i *baptist.dk* nr. 2, 2019 om at være kaldet. Jeg er helt enig med hende, men i en verden, hvor alt handler om at præstere både på arbejde, i skolen, som mor og i kirken, har jeg haft enormt svært ved at få den sætning ind i mit liv.

[≡] Ida Grarup

[📷] Wolfgang Hasselmann – Unsplash

Alt, hvad vi gør, bliver målt og vejlet, hvis ikke af andre, så af os selv. Det handler altid om at »gøre« og om at udnytte tiden. Skabe de bedste resultater i håbet om at få anerkendelse og ros, så selvværdet kan blive boostet.

Jeg har nu indset, at det førte mig væk fra Gud, selvom tiden også blev brugt på at præstere i kirken. Fokus på præstation bragte tomhed, materialisme, ufred og depression ind i mit liv.

Identitet i Guds nærvær

For nogle år siden mødte Gud mig på en helt ny måde. Han elsker mig, og det er ikke

afhængigt af, hvad jeg gør, men ene og alene, fordi jeg er mig. Det var ikke længere bare ord, men blev virkelighed for mig.

Jeg kan stadig falde i præstationsfælden indimellem, men ved at fokusere på mit primære kald – »at være i Guds nærvær« – kommer jeg op igen. Op i Guds lys, hvor jeg husker, at Gud har skabt mig og kalder mig til at være den, HAN har skabt mig til at være, og ikke til at være den, andre mennesker forventer,

»» *Alles primære kald er at finde deres identitet i Gud nærvær.* ««

jeg skal være. Alles primære kald er at finde deres identitet i Gud nærvær, og jeg har endelig fundet min. Men hvor ville jeg ønske, at jeg havde fundet den meget før.

Nu brænder jeg af hele mit hjerte for, at børn og unge, der vokser op i en verden, hvor præstation og perfektion fylder alt for meget, må finde deres identitet i Guds nærvær. Derfor underviser jeg gerne på lejre, i børnekirke og til børnegudstjenester, men undervisning er ikke nok. Jeg giver dem altid mulighed og rum for, at de kan være sammen med Gud og opleve, hvem Han er. Det er i Guds nærvær, de finder kaldet til at være dem, de er skabt til at være.

Sommerstævnet er aflyst

— som meget andet

Da alle større arrangementer er forbudt frem til udgangen af august pga. Corona-pandemien er der mange aflysninger.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Kurt Bøgsted

Sommerstævnet 2020 er aflyst. Det er årets største begivenhed i BaptistKirken og samtidig rammen om Landskonference 1. Men der var ingen vej udenom. Landskonference 1 udsættes og lægges muligvis sammen med Landskonference 2 i efteråret. Der vil komme besked direkte til menighederne. Programudvalget for sommerstævnet kan derfor allerede nu gå i gang med at planlægge sommerstævnet 2021, som igen er i uge 30.

Sommerhøjskolen på Rebild Efterskole er også aflyst. »Den kan vi ikke gennemføre af hensyn til de ældre deltagere«, siger Lise Willer. De må glæde sig til næste år.

Det må spejderne også. Den planlagte **baptistspejderlejr** på Øksedal er aflyst, men spejderchef Mikkel Nilsson regner med, at der bliver en ny centerlejr i 2021. Førerstævnet er udsat til den 20. juni, hvor spejderne regner med at kunne få lov til at samle de 100 førere i Odense Baptistkirke.

Den store BWA verdens-baptist-begivenhed **»Together2020«** i Rio de Janeiro er ligeledes udsat til juli 2021. Næste år vil det heldigvis ikke falde sammen med sommerstævnet, da det bliver den 7.-10. juli.

Desuden har Kvindenetværket været nødt til at udsætte deres **Burundi-rejse**, som skulle have været i oktober, til februar 2021.

Navne

Døde

Bornholm

John Poulsen, født 12.12.1923, døbt 17.12.1939 i Nexø, døde 23.2.2020.

Brovst

Hans Madsen, født 14.11.1936, døbt 11.04.1954 i Brovst, døde 12.02.2020

Kristuskirken/Regen

Kirsten Schytte, født 21.02.1925, døbt 02.02.1947 i Kristuskirken, døde 09.12.2019

Vivi Baggesen, født 16.04.1946, døbt 21.05.1961 i Karmelkirken, døde 23.01.2020

Køberkirken

Kirsten Dreijr Dinesen, født 17.10.1947, døbt 17.12.1989 i Rønne, døde 14.12.2019

Nørresundby-Vodskov

Edith Thomsen, født 31.03.1925, døbt 06.04.1941 i Nørresundby, døde 26.12.2019

Grethe Hansen, født 28.12.1936, døbt 27.04.1952 i Nørresundby, døde 28.12.2019

»» Et fællesskab, hvor vi kunne fjerne, men også tale om tro. ««

Ung præst med erfaring

Christian Heldgaard Bylund er ny præst i Tølløse Baptistmenighed. Selvom han kun er 30 år, har han ledelseserfaring fra både Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund, hvor han har været formand, og fra Dansk Ungdoms Fællesråds ledelse. Og så har han ti års erfaring med gudstjenester, både traditionelle og eksperimenterende, fra Aarhus Baptistmenighed. Men derfor kan man godt være spændt, når man pludselig er *præsten*.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Bent L. Hansen

Christian glæder sig til at blive præst i en menighed, der er kendt og respekteret i lokalsamfundet. I Aarhus er kirken én blandt mange, mens man i Tølløse ikke behøver fortælle, hvad baptister er.

»Folkekirkepræsten sad på bænken til min første gudstjeneste i Tølløse sidste år. Det var nok lidt af et tilfælde, for hun skulle prædike dér et par uger senere. Men bare det, at hun bruger en frisdag på at gå i baptistkirken. Og folk i Tølløse kender kirken, går til julegudstjeneste hér eller synger i koret.

Det er en meget ressourcestærk menighed, som er åben og velkom-

mende, som har gå-på-mod og vil noget i lokalsamfundet. Det er en stor menighed i en lille by til forskel fra menigheden i Aarhus, der er en lille storbymenighed.

Jeg vil bruge det første år på at finde ud af menigheden. Der er mange ansigter og navne, og så er halvdelen i familie med hinanden. Jeg vil se, hvad der foregår, før jeg vil foreslå noget nyt, og det skal altid ske i samarbejde med menigheden.«

Universitetsuddannet

Christian er altså uddannet på Aarhus Universitet. »Der var ikke så mange andre muligheder, da jeg startede i 2010. SALT var lukket, og jeg har været glad for universitetet. Dygtige undervisere og engagerede medstuderende.«

Der har de sidste år været flere baptistpræster, der er blevet folkekirkepræster. Hvad gør dig til baptist?

»Det nemme svar er, at jeg er vokset op i en baptistfamilie. Men når jeg læser Bibelen, så står det baptistiske dåbs- og nadversyn klare frem. Og så holder jeg af menighedens fællesskab. Vi vil hinanden på godt og på ondt. Det mangler Folkekirken.«

Forbilledet fra Hjørring

Noget af det, Christian tager med sig fra opvæksten i Hjørring Baptistmenighed, er et forbillede som præst, nemlig Kjeld Grarup.

»Jeg vil se, hvad der foregår, før jeg vil foreslå noget nyt, og det skal altid ske i samarbejde med menigheden.«

»Præsten kom hjem til os hvert år på vores fødselsdag. Jeg kan se, at mine kammerater fra Hjørring stadig er i kirkerne rundt om i landet. Det tror jeg bl.a. skyldes, at vi følte os set af præsten. Og at vi havde det sjovt sammen i kirken. Et fællesskab, hvor vi kunne fjerne, men også tale om tro.«

Børn og unge ligger netop derfor på Christians hjerte. Han og Louise har datteren Carla på tre år og fik lille Ellen Marie 4. marts.

»Jeg har fået så meget godt som barn og ung, bl.a. igennem spejder- og ungdomsarbejdet. Det vil jeg gerne give videre til mine egne – og andres – børn.«

Ligeværdighed

For Christian er ligeværdigheden vigtig. Han blev spurgt under samtalerne med menigheden før ansættelsen, hvordan han har det med vieser af personer af samme køn.

»Det er vigtigt for mig, at man kan være den, man ér. Det er ikke ligeværdigt, at man er velkommen som medlem, men ikke kan være lovsangsleder, hvis man er homoseksuel. Jeg ved, at det er kontroversielle spørgsmål på landsplan, og jeg bringer dem ikke selv på bane, fordi jeg ved, at vi ikke er enige om det. Men bliver jeg spurgt, er det mit svar, at man ikke skal fratage et menneske dets identitet. Jeg kan ikke læse Paulus og Bibelen anderledes, end at Guds kærlighed trumfer alt.«

Selvom Christian er en ung præst i en gammel menighed, har han både ledelseserfaringer og erfaringer fra et job udenfor kirken. Han har bl.a. været handicaphjælper i fire år og siddet i Dansk Ungdoms Fællesråds forretningsudvalg, som også var en lønnet opgave. Derfor tog hans teologistudier også ti år. Nu er de færdige og skal stå sin prøve.

Christian Bylunds indsættelse til tjenesten i Tølløse Baptistkirke søndag den 12. januar.

Inkludere, inspirere og involvere

Det er værdierne i København Vineyard. De bliver levet ud gennem inkluderende fællesskab, inspireret af Guds ord og involveret i at tjene byen.

[≡] Lise J. Theisen
[📷] Christian Mercier

København Vineyard holder til på Frederiksberg. Det har vi gjort siden 2008.

Den tidligere rockmusiker John Wimber satte gang i Vineyard-bevægelsen. Wimber fandt Gud gennem musikken, og han og hans venner længtes efter at se Guds ord komme til live i tegn og undere, helbredelser samt socialt ansvar for samfundets fattige.

Når Herren siger gå

I begyndelsen af 1990'erne blev Flemming Mølhede opmærksom på Vineyard på en konference i Nordamerika. Efter hjemkomsten oplevede han, at Gud talte til ham om at flytte til København og etablere en Vineyard. Og når Herren siger gå, så går Flemming Mølhede. Sammen med sin kone, Anne, og fem andre

» Vineyard er en familie, en hær, en skole og et hospital. «

voksne samt nogle børn flyttede han til København og etablerede en netværksgruppe. Den voksede i løbet af kort tid, og nye netværksgrupper blev plantet.

»Vineyard-personen«

Flemming Mølhede blev inspireret af John Wimbbers definition af Vineyard som en person. »Vineyard-personen« har Bibelen og Guds rige som fundament og ståsted. Vores ben er dels lovsang og tilbedelse, dels diakoni og socialt ansvar. Kroppen er, at Vineyard er en familie, en hær, en skole og et hospital. Den ene arm er mission og kirkeplantning; den anden økumeni og tværkirkelighed. Jesus er naturligvis hovedet for sin kirke.

Kirkeplantning som DNA

Kirkeplantning er en del af Vineyards DNA og et omdrejningspunkt for Vineyard i Danmark. Siden den første lille netværksgruppe har København Vineyard plantet seks kirker: I Roskilde, Odense, Aarhus, Helsingør, Rønne og Aalborg – og flere er på vej. I dag er der ca. 1.150 medlemmer af Vineyard i Danmark. Samtidig har Vineyard også kirker i Norge, Sverige og Finland.

Visioner i København Vineyard:

Inkluderende kirke

Gudstjenesten skal opbygge fællesskaber. Derfor er kirkekaffen inkluderet og placeret midt i gudstjenesten, så alle har mulighed for at møde nye mennesker. Desuden lå det Wimber meget på sinde, at Helligånden altid virker i os. Derfor skal vi ikke anstrenge os for at oppiske en stemning for, at Han kan tale eller møde os. Efter aftengudstjenesten er der café i foyeren, hvor gamle og nye venner kan mødes, inden den næste uge begynder. Café-fællesskabet er vigtigt. Her er alle velkomne og inddrages i samtaler.

Flemming Mølhede.

» Vi har 29 netværksgrupper i Storkøbenhavn. De er altafgørende for at inkludere nye i kirkefamilien. «

Vi har 29 netværksgrupper i Storkøbenhavn. De er altafgørende for at inkludere nye i kirkefamilien. Derfor er alle grupper åbne. Her mødes vi, lovsynger og deler liv, sorger og glæder med hinanden. Her kommer vi tæt på hinanden og tør være sårbare og åbne os, så Guds helbredelse kan komme til.

Inspirerende kirke

Undervisning i Guds ord inspirerer os til at udleve det i praktisk tilgang. Vi inspirerer også gensidigt hinanden i medvandring, og vi tror,

at Gud selv møder os i vores fællesskab og inspirerer os ved sin Ånd.

Involverende kirke

Vi tjener vores by gennem aktiviteter hele året:

Plan A: En besøgstjeneste til bordeller i København, Amager og Frederiksberg. Et team tilbyder bøn og samtaler – og kommer med julegaver til pigerne.

Family Time: Udsatte familier inviteres på mad og fællesskab en aften hver måned. De får en pose med madvarer med hjem, hvis det kniber økonomisk.

Årlig julegave-uddeling: I 2019 kom 234 familier forbi, og 798 børn fik julegaver. Gaverne er indsamlet i løbet af november og december og bliver uddelt i løbet af en uge i december.

At involvere er ikke blot at række ud til dem, der er dårligere stillet end os. Det handler også om at efterleve det, John Wimber er kendt for at sige: »Everybody gets to play« – altså: »Alle kan lege med«. Det kommer fx til udtryk ved, at alle bliver opfordret til at bede for hinanden under gudstjenesten, når der inviteres til at reagere på prædikenen.

Børneprojektet i Burundi

I Burundi lever mange under FN's fattigdomsgrænse, og urimeligt mange børn er fejlnærede,¹ mangler adgang til skolegang og basale rettigheder. Samtidig er Burundi fortsat et af verdens fattigste lande. Derfor besluttede BaptistKirken målrettet at støtte udsatte børn.

[] [] Morten Kofoed

I 2004 blev Solveig og Niels Christian Nielsen udsendt for at etablere et projekt for de mange udsatte børn. Mange hjemvendte flygtninge ejede ingenting, og fattigdommen var stor. Alle Burundis baptistmenigheder var med, og Solveig og Niels Christian Nielsen besøgte dem alle flere gange om året. Og nok er Burundi »kun« på størrelse med Jylland, men vejenes beskaffenhed og afstandene gjorde, at det var pænt strabadserende for det ikke helt unge missionærpar – men de nød hvert minut, husker jeg!

Diakoni i praksis

Menighederne i Burundi har altid evnet at række ud til lokalsamfundet og tage sig af de mange udsatte børn. Og der er fortsat tradition for at tage især udsatte familiedlemmers børn til sig. Det byggede Børneprojektet videre på, mens man styrkede menighedernes diakonale arbejde ved at danne omsorgsgrupper i kirkerne og uddanne dem samt præster og forældre.

Samme formål – nye metoder

I begyndelsen var det udelukkende finansieret af indsamlede midler. Senere fik vi supplerende midler udefra, og i december 2019 fik vi for fjerde gang midler fra Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling (DMRU). Dem supplerer vi fortsat med midler indsamlet til »Børneprojektet«. Heldigvis har

» Det er helt fantastisk,
hvor stor en forskel
kirkernes arbejde gør for
børnene. «

Peter Blum Samuelsen besøgte Burundi og børneprojektet i oktober 2017. Her ses Peter sammen med Zacharie, en af UEBBs ansatte og Anita, leder af en omsorgsgruppe og meget aktiv i arbejdet med spare- og lånegrupper.

Det nuværende projekt løber frem til udgangen af 2021. Du kan støtte børnene ved at sende et beløb til konto 3201 10042879 eller MobilePay 90519 mrk. »Børn«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

rigtig mange valgt at støtte med faste overførsler eller enkeltbidrag. Derfor har vi kunnet hjælpe over 5.000 børn og deres familier – eller omkring 30.000 personer! Og vi bliver ved!

Omdrejningspunktet har hele tiden været udsatte børn, hvoraf de fleste mangler en eller begge forældre. Men ikke blot børn støttes. Det gør også menighederne, omsorgsgrupperne og ikke mindst familierne. Man opbygger (andels)foreninger til at kunne hjælpe børn og familier ud over de to år, de støttes af projektet. I foreningerne er man fælles om fx en jordlod, hvor fælles arbejde giver fælles indtægt. Som noget nyt bliver alle medlemmer af spare- og lånegrupper, og de ekstra midler investeres til fælles bedste og deles blandt medlemmerne. Det sikrer ejerskab og bæredygtighed, og arbejdet fortsætter. I nogle menigheder inddrages endda andre udsatte børn og deres familier.

» Derfor har vi kunnet hjælpe over
5.000 børn og deres familier – eller
omkring 30.000 personer! Og vi
bliver ved! «

Omsorgsgrupperne uddannes fortsat til at besøge familierne, tage sig af børns behov, yde kvalificeret voksenkontakt og til at oplyse om børns rettigheder – og til at agere på det, hvis de ikke overholdes. Der undervises også i familieplanlægning, og der indgås aftaler med de lokale myndigheder om at registrere de mange udsatte børn.

DMRU er med

DMRU støtter altså økonomisk og med faglig sparring og er glade for samarbejdet. Sekretariatschef Peter Blum Samuelsen siger om Børneprojektet: »Det er helt fantastisk, hvor stor en forskel kirkernes arbejde gør for børnene. Kirkerne er gode til at mobilisere folk til at tage sig af børn og familier – til at udøve diakoni – kirkens særlige aftryk i udviklingsarbejdet. Det er fantastisk!«

Han tilføjer: »BaptistKirken har gennem mange år udført et solidt missions- og projektarbejde i Burundi og er en god repræsentant for kirkeligt udviklingsarbejde med en stærk kristen profil. Ikke mindst fordi BaptistKirken er til stede helt ude i de mest fjerne og mest marginaliserede områder og kan fortsætte med at vedligeholde og fastholde aktiviteter langt

længere, end så mange andre udviklingsaktører kan – det så jeg tydeligt på mine besøg!«

Der er mange udsatte børn i Burundi. Vi kan ikke hjælpe dem alle, men vi glæder os over dem, der med vores fælles indsats får et bedre liv med nok mad, adgang til sundhedsydelser og ikke mindst får skolegang samtidigt med, at deres familier får øget deres indkomstmuligheder.

Vi plejer ...

Gennem lang tid har jeg haft alt for travlt på arbejde, og noget måtte gøres! Efter et jobopslag modtog vi ansøgninger fra kompetente personer, og vi skulle vælge. Min chef og jeg var enige om »Top 2« efter gennemlæsning af ansøgninger, CV'er mm.

[≡] Steen Andersen

[📷] Science in HD – Unsplash

Efter samtalerne var de samme to kandidater stadig »Top 2«: Én med *stor erfaring*, der arbejder med det samme, som jeg, i et andet firma. Den anden *helt nyuddannet* uden erfaring. Det var et vanskeligt valg! Skulle vi satse på »det sikre« og vælge en kandidat, der allerede er inde i arbejdet, og som *gør*, som »man plejer«, og som kunne være en aflastning for mig fra første arbejdsdag? Eller skulle vi vælge den helt nyuddannede uden erfaring fra området, og som – i hvert fald for en periode – mere vil belaste end aflaste?

Valget blev ...

Valget blev den unge kandidat! Chefen og jeg drøftede forskellige argumenter i nogle dage. Muligheden for at hjælpe en ung kollega i gang på arbejdsmarkedet var det, som gjorde udslaget for mig. Jeg blev bevidst om, at jeg også selv

i sin tid fik en chance i en virksomhed, der turde ansætte en nyuddannet maskinmester uden erfaring. Måske kan en sidegevinst være, at den nye kollega kommer med nye input til løsning af arbejdsopgaver. Han er jo ikke »hæmmet« af tidligere erfaringer!

Fremtidssikring

Forløbet mindede mig om, hvordan vi også i kirkerne indimellem skal vælge mellem *noget nyt og fremmed* og *noget eksisterende*. Falder vi ikke ofte i den grøft, hvor vi faktisk er lidt irriterede på nye mennesker i kirken, hvis de ikke *gør* eller siger, som »vi plejer«?

I kirkerne skal vi huske at påskønne unge mennesker, der brænder for at tjene. Også selvom vi kan risikere at skulle give køb på nogle af vores »plejer«. Jeg håber, at min kirke må være vedkommende for mennesker, også om 10, 20 eller 30 år – og det vil den næppe være, hvis vi kun fortsætter med »plejer«.

Må Gud hjælpe os med det!

